

Nr 873

Av herr von Friesen, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 162, med förslag till lag angående ändrad lydelse av 2 § 4:o), 14:o), 16:o) och 17:o) lagen den 26 maj 1909 (nr 38 s. 3) om Kungl. Maj:ts regeringsrätt.

Enligt 2 § 17:o) regeringsrättslagen tillhör mål om skolpliktiga barns skiljande från föräldrar eller målsmän samt mål om befrielse från skolgång för skolpliktigt barn som åtnjuter enskild undervisning och mål om hämtning av skolpliktigt barn med biträde av polismyndighet regeringsrättens prövning. I proposition nr 162 till innevarande års riksdag föreslås att bestämmelsen om mål rörande skolpliktigt barns skiljande från föräldrar eller målsmän skall utgå ur lagtexten, enär dylika mål icke längre kan förekomma. Däremot företages icke i övrigt i propositionen en omprövning av regeringsrättslagens regler om regeringsrättens kompetens med avseende å skolmål.

I den nyligen avgivna utredningen angående regeringsrättens kompetens (SOU 1959: 4) uttalade utredningsmannen att principiella skäl kan anföras för att mål rörande skolplikt i allmänhet skulle tillhöra regeringsrättens kompetensområde. Vissa praktiska skäl ansåg han emellertid i dåvarande läge tala mot införande av en sådan allmän regel. De i detta betänkande framlagda förslagen har ännu icke prövats av Kungl. Maj:t.

Hela spörsmålet om skolmålens fördelning mellan regeringsrätten och Kungl. Maj:t i statsrådet kommer emellertid i ett nytt läge, i och med att den nu föreslagna skollagen träder i kraft den 1 juli 1962. I denna lag fastslås på ett helt annat sätt än tidigare å ena sidan envars rätt till undervisning och å andra sidan den barnen åvilande skolplikten. Det är under sådana omständigheter uppenbart att också regeringsrättslagen måste omarbetas i de delar som gäller skolmålen och anpassas med hänsyn till de nya målgrupper vartill skollagen ger upphov. Det är icke till fyllest att blott utmönstra ett föräldrat stadgande.

Enligt 53 och 54 §§ förslaget till skollag blir den vanliga gången för sådana skolmål som skall avgöras genom förvaltningsbesvär: skolstyrelsen — länskolnämnden — Kungl. Maj:t. Vissa mål börjar dock på länsplanet.

Bland de beslut som enligt lagen kan omprövas genom förvaltningsbesvär märkes beslut om fullgörande av skolplikt i olika sammanhang och om att vägra elev befrielse från undervisning i kristendomskunskap samt beslut om att vägra elev inträde i viss grundskola inom elevområdet (se 10 § första och andra styckena skollagen). Vidare är att nämna länskolnämnds beslut enligt 39 § skollagen om åtgärder vid tredska för att förmå skolpliktigt barn att fullgöra sin skolgång.

Länsskolnämnds sistnämnda beslut kommer också med nuvarande regler att falla under regeringsrättens kompetens, medan däremot det stora flertalet av övriga mål som börjar hos skolstyrelsen som första instans kommer att gå till Kungl. Maj:t i statsrådet. I den mån huvudfrågan i dessa mål gäller tillämpning av i skollagen tillerkända rättigheter eller ålagda plikter tillhör de regeringsrättens avgörande enligt gällande principer för fördelningen av besvärsmål mellan regeringsrätten och Kungl. Maj:t i statsrådet. Enklast kunde frågan lagtekniskt lösas så, att mål om fullgörande av skolplikt tillades regeringsrättens kompetens.

Uppenbart är att regeringsrättslagens regler måste avpassas till den nya skollagens bestämmelser.

Jag får därför hemställa,

att riksdagen vid behandlingen av det i propositionen nr 162 intagna förslaget om ändrad lydelse av 2 § 17:o) regeringsrättslagen ville besluta de ändringar i lagtexten, som föranledes av vad ovan anförts.

Stockholm den 17 april 1962

Bertil v. Friesen